

SARAH McCOY

De bakkersdochter

band 1

ABCOUDE

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK

Proloog

GARMISCH, DUITSLAND
JULI 1945

Toen de oven beneden allang niet meer warm aanvoelde en het boven warm geworden was van in katoenen lakens gebakerde lichamen, stak ze haar voeten onder de dunne deken uit en liep ze heel stil door het donker, waarbij ze maar niet haar pantoffels aandeed, uit angst dat ze met het geklepper haar slapende echtgenoot zou wekken. Bij de kamer van haar dochter bleef ze even staan, met haar hand op de deurknop, en legde ze haar oor tegen de deur. Er trilde zacht gesnurk door het hout, en ze stemde haar eigen ademhaling erop af. Kon ze de seizoenen maar stilzetten, het verleden en het heden vergeten, de deurknop omdraaien en net als vroeger naast haar in bed stappen. Maar ze kon het niet vergeten. Haar geheim trok haar daar weg, de smalle trap af die altijd kraakte, op haar tenen, terwijl ze zich met één hand tegen de muur in evenwicht hield.

In de keuken lag het aanrecht vol met hoopjes deeg, wit en rond als baby's, waardoor het er naar melk en honing rook, vol beloften van de drukke dag van morgen. Ze streek een lucifer aan. Het zwarte kopje ontvlamde, likte aan de kaarsenpit en doofde toen in een walm. Ze had liever de brandende flarden van de kaars dan het elektrische peerkje, dat hoog boven haar hel en beschuldigend zoemde. Voor hun deur patrouilleerden gewapende soldaten; ze kon het risico niet nemen dat ze hun nieuwsgierigheid aanwakkerde of haar gezin wakker maakte.

Ze ging onder het rijzende deeg door haar knieën, schoof een geblakerde pan opzij en tastte in het donker naar de kier in de vloerplank, waar ze de nieuwe brief verstopt had. Haar handen, die eeltig waren van de deegrol-ler, bleven aan de houten planken haken. Ondiepe splinters drongen zich in haar huid, maar ze sloeg er geen acht op. Haar hart bonkte in haar oren en straalde warmte uit naar haar arm en vingertoppen, tot ze het papier dat ze eerder op de dag in de spleet had gepropt voelde en hoorde ritselen.

De brief had die dag bij de post gezeten, tussen een rekening van de molenaar uit het

dorp en een allang vergeten nummer van *Signal Magazine* in: het omslag was eraf gescheurd, de bladzijden waren zo nat geweest dat ze onleesbaar waren geworden, op een smetteloze advertentie van BMW na, waarin een aluminium fiets voor de 'moderne' fietser werd aangeprezen. Naast deze saaie post vielen het verfijnde handschrift en de ouderwetse was van de brief extra op. Ze had meteen gezien van wie hij was en hem snel in de zak van haar *Dirndl* gestoken, voor iemand van het postkantoor er een argwanende blik op kon werpen.

Thuis had haar man tegen haar geroepen: 'Zat er nog wat bij de post?'

'Nee, niks. Alleen reclame en een rekening.' Ze had hem het tijdschrift en de rekening gegeven. 'Betalen, betalen, betalen – altijd hetzelfde liedje.' Ze stak haar handen in haar zakken en hield de brief stevig vast.

Haar man had wat gebromd en het uit elkaar gevallen tijdschrift in de prullenbak gooid. Toen had hij een scherp mes langs de envelop van de molenaar laten glijden. Hij had de rekening eruit gehaald, hem vlak voor zijn neus gehouden, de bedragen in gedachten opgeteld en instemmend geknikt. 'Zolang de we-

reld blijft draaien, wordt de mens elke ochtend met honger wakker. Gelukkig maar. Anders hadden wij niks meer te doen, hè?’

‘Dat is waar. Waar zijn de kinderen?’ had ze gevraagd.

‘Buiten, met hun klusjes bezig,’ had hij geantwoord.

Ze had geknikt en was de lege keuken ingegaan om de brief te verstoppen, tot het veilig was.

Nu de maansikkel als een visgraat hoog aan de hemel hing, ging ze op haar hurken zitten en zette ze de kaars op de grond. Het waszegel van de brief was gebarsten doordat ze hem even daarvoor zo stevig in haar hand had geklemd. Op de tegels lagen allemaal scherfjes was. Die veegde ze zorgvuldig in de houder van de brandende kaars. Ze vouwde het papier open en las het bekende handschrift. Bij elk gewichtig woord, bij elke gelezen zin trilden haar handen. Haar ademhaling ging steeds sneller, tot ze haar hand zelfs voor haar mond moest slaan om toch vooral geen geluid te maken.

De vlam rekte zich uit en sidderde. Middeenin klopte een blauwe ader. De lucht was veranderd. Terwijl ze zo op de vloer zat, luis-

terde ze helemaal verstijfd naar een zacht geritsel aan de andere kant van de keuken. Een muis, hoopte ze. Een zwervhond die bij de achterdeur liep te snuffelen. Een windvlaag uit de bergen of een passerende geest. Het maakte niet uit wat, als het maar niet iemand was. Ze mocht niet ontdekt worden. Niet met deze brief in haar hand.

Ze schoof nog verder onder het aanrecht weg, verfrommelde de brief in haar schoot en sloeg haar armen om de ijzeren pan die naar de gestoofde uien van de dag ervoor stonk. Ze wachtte tot de vlam zich weer zou oprichten en rustig zou worden; ze keek er zo onafgebroken naar dat haar ogen ervan begonnen te prikken. Ze deed ze ter verlichting even dicht en zag taferelen voor zich alsof het oude foto's waren: meisjes met bijpassende strikken in hun vlechtjes, die onder een fruitboom zaten; een jongen met zulke magere armen en benen dat het wel gebogen rietstengels langs de kant van de rivier leken; een man met een door schaduwen ontsierd gezicht die chocola dronk dat uit een gat in zijn borst sijpelde; een vrouw die in een vreugdevuur danste zonder dat ze smolt; hele horden kinderen die bergen brood aten.

Toen ze haar ogen weer opendeed, was de vlam uit. Het nachtelijk zwart ging over in fluweelachtig blauw. Ze was in haar schuilplaats in slaap gevallen. Maar de ochtend gloorde, dus ze was daar niet meer veilig. Ze kroop eruit; haar botten kraakten en knakten.

Ze hield de brief bij zich, verstopt in de dunne plooien van haar nachthemd, en ze liep de trap op, wederom op haar tenen, langs de kamer van haar dochter, haar eigen slaapkamerdeur door, en weer terug onder de dekens. Haar man verkeerde in een droomloze slaap. Heel langzaam en zorgvuldig stopte ze de brief aan de zijkant van het bed onder de matras. Toen legde ze haar hand op haar borst.

Haar hart voelde vreemd; alsof daarbinnen het hart van iemand anders klopte en zich ceremonieel bewoog, terwijl de rest van haar lichaam er gevoelloos en koud bij lag. Op het nachtkastje tikte de wekker – *tik, tik, tik*, zonder de *tak* van de heen en weer zwaaiende pendule. Haar hartslag vulde het ritme aan. In gedachten las ze de woorden van de brief op het ritme van de metronoom. Plotseling barstte de wekker in kletterend gesnerp uit. Het hamertje roffelde tegen de bel.

Ze gaf geen krimp.

Haar man draaide zich om en trok de deken met zich mee, zodat zij bloot kwam te liggen. Ze bleef er stokstijf bij liggen. Hij zette de wekker uit, draaide zich om om haar een kus op haar wang te geven en stond op. Ze deed alsof ze diep in slaap was. Zo'n slaap die je, als hij echt is, een doorkijkje naar de eeuwigheid verschaft.

Zo meteen zou ze ook naar beneden gaan, en zwijgen over wat ze wist en de withete zon welkom heten zonder die ook maar enig verwijt te maken. Ze zou de kinderen verzorgen, de vaat doen, de koekoeksklok opwinden en de vloeren vegen. Ze zou brood bakken en de kadetjes met gesmolten suiker bestrijken.

3168 FRANKLIN RIDGE DRIVE
EL PASO, TEXAS
5 NOVEMBER 2007

Reba had Elsie's German Bakery al meer dan een week lang dagelijks geprobeerd te bellen, maar geen gehoor gekregen. Elke keer kreeg ze een nasale West-Texaanse stem op het antwoordapparaat. Ze nam een slok jus d'orange om haar stem voor de piep een zonnig en vriendelijk laagje te geven.

'Hallo, je spreekt met Reba Adams van het tijdschrift *Sun City*. Ik bel voor Elsie Meriwether. Ik heb mijn nummer al twee keer eerder ingesproken, dus als u mij terug zou kunnen bellen... graag. Bedankt.' Ze hing op en gooide de draadloze telefoon op de bank. 'PS. Haal je kop uit de oven en neem die telefoon op, verdomme!'

'Waarom ga je er niet gewoon naartoe?' Riki trok zijn jas aan.

'Er zit niks anders op, vrees ik. Mijn deadline is over twee weken,' klaagde Reba. 'Ik